

Nr 308.

Av herrar **Sköld** och **Hedlund** i Häste, *om inrättande av en prosektorsbefattning vid veterinärhögskolans patologiska institut.*

I en till Kungl. Maj:t ställd skrivelse av den 22/5 1931 har professorn vid veterinärhögskolan A. Hjärre gjort framställning om inrättande vid den patologiska institutionen av en prosektorsbefattning med samma löneförmåner som de vid högskolans kliniker anställda laboratorerna. På grund av den under de senare åren i väsentlig grad ökade tillströmningen av obduktionsmaterial samt av i och för undersökning insända sjukligt förändrade organ- och vävnadsdelar har institutionens förefintliga arbetskraft visat sig fullständigt otillräcklig. Totalantalet undersökta fall, som läsåret 1915—16 utgjorde 370, belöpte sig under läsåret 1930—31 till ej mindre än 2,094. Enbart under sistförflutna läsåret ökades antalet undersökta fall med omkring 30 %. Veterinärhögskolans lärarekollegium och dess styrelse hava vitsordat och ytterligare understrukit nödvändigheten av en förstärkning av institutionens arbetskraft och fördenskill tillstyrkt professor Hjärres framställning. Statskontoret har ansett behovet av en prosektor vara till fullo bevisad av den förebragta utredningen och tillstyrkt, att från budgetåret 1932—33 en prosektorsbefattning vid patologiska institutionen med ett årsarvode av 6,000 kr. måtte uppföras å den ordinarie staten för veterinärhögskolan. Allmänna civilförvaltningens lönenämnd har intet haft att erinra emot att avlöningen bestämdes i form av arvode med enahanda belopp som utginge till högskolans nuvarande laboratorer, d. v. s. 6,000 kr. per år. Av utredningen i ärendet har departementschefen funnit, att avdelningsföreståndaren visserligen är i stort behov av en medhjälpare, men på grund av rådande statsfinansiella situation icke ansett sig nu kunna förorda bifall till anställandet av ny arbetskraft.

Att arbetsbördan för personalen vid patologiska institutionen under årens lopp blivit till ytterlighet betungande måste tillfullo framgå av vad ovan anförts om undersökningsmaterialets högst betydande ökning. Att jämte den omfattande undervisningsskyldighet med föreläsningar och kurser i tvenne ämnen, som åligger institutionschefen, dessutom övervaka obduktioner och undersökningar av allt insänt material samt avgiva utlåtande däröver är för närvarande fullständigt omöjligt utan anlitan-

av en arbetstid, som vida överskrider vad som kan anses skäligt. Ett vetenskapligt forskningsarbete inom den ännu i mångt och mycket outredda husdjurspatalogien, vilket givetvis i stor utsträckning borde förekomma å institutionen, är under nuvarande förhållanden otänkbart.

En ändring av de å institutionen nu rådande förhållandena torde därför vara en tvingande nödvändighet. *En möjlighet* att lindra arbetsbördan vore givetvis att företaga restriktioner i materialtillströmningen genom att ändra de för avdelningen gällande stadgarna därhän, att institutionen befriades från sin skyldighet att undersöka det från veterinärer och djurägare insända materialet, under det att skyldigheten att undersöka sådant från högskolans egna kliniker bibehölls. Institutionschefen har också ansett det ofrånkomligt att begära sådan ändring av stadgarna, därest arbetskraften icke kan utökas. Han framhåller emellertid, att en sådan eventualitet från flera synpunkter vore att betrakta som synnerligen olycklig. Man får beakta, att veterinärhögskolans patologiska institution är den enda specialavdelningen i sitt slag här i landet. Skulle denna enligt sina stadgar vara nödtvungen att vägra sådana specialundersökningar som där kunde utföras, komme givetvis institutionen i en ytterligt egendomlig situation. Veterinärer och djurägare skulle icke längre ha möjlighet att erhålla en specialicerad patologisk-anatomisk undersökning i de långt ifrån ovanliga sjukdomsfall, där en sådan skulle varit av stor betydelse. En utebliven patologisk-anatomisk undersökning med specialdiagnos kan för djurägaren i många fall innebära betydande ekonomiska konsekvenser, såsom till exempel vid försäkringsfall. Genom restriktioner i preparatinsändningen skulle vidare undervisningen berövas ett synnerligen värdefullt material. Det från högskolans kliniker översända undersökningsmaterialet härstammar nämligen till allra största delen från häst och hund, under det att materialet från veterinärer och djurägare övervägande härstammar från nötkreatur, svin och höns. Genom den nu förefintliga stora materialtillströmningen från veterinärer och djurägare få de studerande en god inblick i sådana fall, som de under sin kommande praktik å landsbygden oftast få kontakt med.

En annan möjlighet att avhjälpa de å institutionen rådande missförhållandena vore att belägga undersökningarna med så höga avgifter att dessa kunde finansiera en prosektorsbefattning. Ett sådant system förekommer emellertid oss veterligt icke vid jämförbara institutioner vare sig här i landet eller i utlandet och vore för övrigt att betrakta som en högst osympatisk och olämplig åtgärd icke minst med tanke på den starka depression som nu berör den djurägande allmänheten, vars intressen institutionen är avsedd att gagna. Det torde väl också vara mer än tvivelaktigt, huruvida det vore rättvist att enbart den djurägande allmänheten skulle finansiera en statstjänst, som är avsedd att gagna icke bara enskilda individer utan även statens intressen i dess helhet. Till den pato-

logiska institutionens uppgifter hör nämligen icke enbart ställandet av diagnoser utan även utforskandet av oklara sjukdomars väsen och orsaker, och ett sådant arbete torde väl få anses vara av ett synnerligen stort nationalekonomiskt intresse.

Av vad nu anförts torde vara ådagalagt, att med hänsyn till såväl jordbruksnäringens som undervisningens och forskningens intressen en förstärkning av arbetskrafterna vid veterinärhögskolans patologiska institution är starkt av nöden, vilket ju även bestyrkts av alla myndigheter, som yttrat sig i ärendet. Tillståndet vid institutionen synes i förevarande avseende nu vara så olidligt, att om icke olägenheterna snart avhjälpas, så stora värden stå på spel, att ett enbart hänvisande till det statsfinansiella läget knappast kan anses vara tillräckligt skäl för ett avvisande av kravet på inrättande av en sektorsbefattning vid nämnda institution.

På grund av vad sålunda anförts hemställas,

att riksdagen ville i och för inrättande av en sektorsbefattning å veterinärhögskolans patologiska institution höja ordinarie förslagsanslaget till veterinärhögskolan med kronor 6,000 till kronor 319,900.

Stockholm den 22 januari 1932.

Per Edvin Sköld.

P. S. Hedlund.